7/19227

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- 1610 28../12/2006
Konu : Sayın Enver ÖKTEM' in 64820
7/19227 No' lu Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 11.12.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-27918 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Enver ÖKTEM' in "Kimyasal atıkların bertarafına ilişkin ", 7/19227 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK
Cevabi yazı (3sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

Söğütözü Caddesi No:14/E Kat:1 06560 Beştepe / ANKARA
Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hüseyin AYTAÇ / Şube Müdürü. Telefon: (312) 207 67 52 Faks : (312) 207 67 88
e-posta : h.aytac@cevreorman.gov.tr Web : http://www.cevreorman.gov.tr

7/19227

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ENVER ÖKTEM' İN 7/19227 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

1- 2004 İmalat Sanayi Atık Envanteri araştırması sonuçlarına göre 2004 yılında yaklaşık 1,2 milyon ton tehlikeli atık üretilmiştir. (TÜİK 2005)

2- Türkiye de sadece bir adet endüstriyel atık düzenli depolama alanı ve bir tane de endüstriyel atık yakma tesisi (İZAYDAŞ) bulunmaktadır. İZAYDAŞ'ın yakma kapasitesi 35.000 ton/yıl, depolama kapasitesi ise, 790.000 m^3 tür. İZAYDAŞ'ın yanı sıra 70 civarında tesise Bakanlığımız tarafından geçici çalışma izni / lisans verilmiştir. Bunun yanı sıra, bazı tehlikeli atıkları(boya çamuru, II. Kategori atık yağ, kullanılmış lastik, yağ ile kontamine üstübü gibi) enerji geri kazanımı amacıyla alternatif yakıt olarak kullanan 19 çimento tesisi lisanslandırılmıştır. Lisans/geçici çalışma izni alan tesisler ve çimento fabrikalarının listeleri www.atikyonetimi.cevreorman.gov.tr adresinde yayınlanmakta ve güncellenmektedir.

3- Bu sorun yeni bertaraf tesislerinin yapılması ile çözülecektir. Çevre bilincinin artmasıyla atıkları bertaraf/geri kazanımı ile iştigal eden ve Bakanlığımıza lisans almak için başvuran tesislerin sayısı artmaktadır. Ayrıca Mersin'de özel bir müteşebbis tarafından "Doğu Akdeniz Bölgesi Endüstriyel Atık Entegre Bertaraf Tesisi" projesi ile ilgili çalışma başlamış ve Bakanlığımdan ÇED Olumlu Belgesini almıştır. Ayrıca Marmara Bölgesinin Trakya kesiminde de İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından çalışmalar sürdürülmekte olup, arazi için yer tahsisi yapılmıştır. Fizibilite çalışması tamamlanmış olup, ÇED süreci başlayacaktır.

4-5- Bakanlığımız İl Teşkilatı kanalıyla atık üreticileri firmaların atık yönetim planlarını göndermesi talep etmiş ve tüm illerdeki atık yönetim planları Bakanlığımıza gönderilmiştir. Ancak, bazı illerin hazırladığı atık yönetim planları yeniden değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle, atık yönetim planları formatına uygun hazırlanıp gönderildikten sonra Bakanlığımız tarafından değerlendirilecek ve bölgesel atık planları oluşturulacaktır.

Ayrıca, Avrupa Birliği 2002 Yılı Mali İşbirliği Programı kapsamında yapılan "Yüksek Maliyetli Çevre Yatırımlarının Planlanması için Teknik Yardım" konulu projede, tehlikeli atıkların bertarafına yönelik olarak mevcut tesisin yanısıra Marmara Bölgesinin Trakya kesiminde 1 adet, Ege Bölgesinde İzmir 'de 1 adet, Akdeniz Bölgesinde 1 adet ve İç Anadolu bölgesinde 1 adet olmak üzere, 4 adet yakma ve 4 adet depolama tesislerinin kurulması gerekli görülmektedir

6- Ülkemizde katı atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanılması ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertarafına ilişkin yükümlülük, yetki ve sorumluluklar 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14 ve 15'inci maddeleri ile Belediyelere ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'inci maddesi ile Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu gereği; her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili Yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı

biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Bu kapsamda katı atıkların, kaynağında ayrı toplanması, taşınması, geri kazanılması, bertarafı, mevcut vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonu ve bu tesisler için yer seçimi kriterleri ile ilgili esaslar, 14.03.1991 tarih ve 20814 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" ile belirlenmiştir.

Bakanlığımızın 2003 yılında yayınlanan 2003/8 sayılı Katı Atık Genelgesi ile; il genelinde bölgesel işbirliği yapabilecek belediyelerin ve alternatif katı atık depolama alanlarının belirlenmesi istenmiştir. Ayrıca vahşi atık depolama alanlarının ise Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği doğrultusunda kapatılarak rehabilite çalışmalarının başlatılması gerektiği yönünde tüm Valilikler talimatlandırılmıştır.

Bakanlığımızca bu noktadan hareket edilerek ülke genelinde birlik oluşturan belediyelere öncelik verilerek çalışmalar bölgesel düzeyde yürütülmekte olup, illere her türlü teknik ve finansal destek sağlanarak belli bir aşamaya getirilmiştir.

7- Tehlikeli atıklara uygulanan bertaraf yöntemleri genellikle yakma ve düzenli depolamadır. Ayrıca kimyasal atıklardan bazıları (örn. Demir (II) klorür, atık solventler, atık boya çamurları vs) Bakanlığımızdan lisans ya da geçici çalışma izni alan tesisler tarafından geri kazanılmaktadır. Örneğin İZAYDAŞ A.Ş'ne atık kabulünü, atıktan alınan numunede, kalorifik değeri, halojen oranı, yoğunluk, viskozite, pH, kükürt oranı, çamur oranı ve alevlenme noktası gibi parametrelere bakılarak bertaraf yöntemine karar verilerek yapılmaktadır. Düzenli depolamaya uygun olan kimyasal atıkların ise, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Ek-11 B'deki yöntemlere göre Ek-11 A'daki parametrelere bakılarak analizleri yapılmaktadır. Ek-11 A'ya göre yapılan analiz sonuçlarına göre eluat konsantrasyonu tehlikeli atık için belirlenen değerler arasında olan atıklar, tehlikeli atık düzenli depolama sahasında depolanırlar. Ancak, tehlikeli atık için belirlenen üst sınırdan daha yüksek eluat konsantrasyonu olan atıklar tehlikeli atık depolama sahasında depolanmadan önce ön işleme tabi tutulmalı ve üst sınır altına çekilmelidir. Bunun mümkün olmadığı takdirde, bu atıklar tehlikeli atık depolama alanında ayrı olarak (tek tür) depolanmalıdır.Eluat konsantrasyonu tehlikesiz atıklar için belirlenen değerler arasında olan atıklar, tehlikesiz atık olarak sınıflandırılacaktır. Bu atıklar evsel atık düzenli depo tesislerinde ayrı olarak (tek tür) depolanır. Eluat konsantrasyonları inert atıklar için belirlenen değerin altında kalan atıklar, inert olarak sınıflandırılırlar. Bu atıklar evsel atık düzenli depo tesislerinde veya permeabilitenin k $\leq 10^{-7}$ ve en az 1 metre kil'e eşdeğer geçirimliliğin sağlandığının ve yer altı su seviyesine maksimum 1 metre olduğunun Bakanlığa belgelendiği alanlarda Bakanlığın uygun görüşü alınarak depolanır.

8- Tehlikeli atıklarla ilgili cezalar Çevre Kanunu'nun Beşinci Bölümünde yer almaktadır. Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilâtında genel müdürler, taşra teşkilâtında il çevre ve orman müdürlerince verilir.

Bu Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisi verilen kurum ve merciler tarafından verilen idarî para cezalarının yüzde ellisi, bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve diğer çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere bu kurumların bütçesine gelir kaydedilir, yüzde ellisi ise genel bütçeye gelir kaydedilir.

T.C. ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ 1923

7/19227

Bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve diğer çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere, Bakanlık bütçesine, genel bütçeye gelir kaydedilecek idarî para cezaları karşılığı gerekli ödenek öngörülür.

9- Türkiye'de tehlikeli atık yönetimi konusunda, tehlikeli atıkların envanterinin çıkartılarak, bölgesel boyutta atık yönetim planlarının oluşturulması yönünde 2000 yılında Bakanlığımızca hazırlatılan ve sanayinin yoğun olduğu Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgelerini kapsayan "Tehlikeli Atık Yönetim Projesi" 2001 yılı sonu itibariyle sonuçlandırılmıştır. Bu proje kapsamında, üç bölgede yer alan endüstrilerden kaynaklanan tehlikeli atıkların tür ve miktarlarına ilişkin korelasyondan atık miktarı projeksiyonu çıkarılmış ve 2020 yılını hedef alan bir Master Planı hazırlanmıştır. Bu kapsamda, Marmara Bölgesinde 1 adet, Akdeniz Bölgesinde 1 adet, Ege Bölgesinde İzmir'de 1 adet yakma ve depolama tesisinin kurulması öngörülmüştür. İzmir, Ege Bölgesinin tam anlamıyla ağırlık merkezini oluşturmaktadır. Hem atık miktarı hem de coğrafi lokasyon açısından nihai bertaraf tesislerinin bu merkeze yakın konumlandırılması uygun olacaktır.

Ayrıca, Avrupa Birliği 2002 Yılı Mali İşbirliği Programı kapsamında yapılan "Yüksek Maliyetli Çevre Yatırımlarının Planlanması için Teknik Yardım" konulu projede de , tehlikeli atıkların bertarafına yönelik Marmara Bölgesinin Trakya kesiminde 1 adet, Ege Bölgesinde İzmir 'de 1 adet,, Akdeniz Bölgesinde 1 adet ve İç Anadolu bölgesinde 1 adet olmak üzere, 4 adet yakma ve 4 adet depolama tesislerinin kurulması gerekli görülmektedir.